

מגן אברהם סי' קנו

ונסוף מסכת כלה איתא האומר
דבר שם חכם שלא גמרו ממנו,
גורם לשכינה שתקמלק, וכן הוא
בנדרות דף כ"ו [ע"ז], עיין שם
בתלמודי רבינו יונה [יט, ז ד"ה
האומר], ול"ע: (א"כ) ש"כ
אומר דבר שם אומר עובר בלאו
(נדרים פ"ק ט"ז): חייב אדם

ירושלמי שבת פ"א ה"ב

בחורב. גידול אמר כל האומר שמועה
מפי אומרה יהא רואה בעל השמועה
כאילו הוא עומד כנגדו. ומה טעמא. אף
בצלם יתהלך איש. כתיב רב אדם יקרא
איש חסדו ואיש אמונים מי ימצא. רב אדם
יקרא איש חסדו זה שאר כל אדם. ואיש
אמונים מי ימצא זה ר' זעירא. דמר ר'
זעירא לית אנן צריכין חששין לשמועתי
דרב ששת דהוא גברא מפתחה. אמר ר'

תורה תמימה

דברים פרק יט הערה ל'

והנה מלשון הספרי לומר על טהור טמא ועל טמא
טהור משמע דדוקא בכהאי גוונא דהדבר נוגע לדינא
יש איסור חליפי השמות ולא היכי דאין נ"מ לדינא,
ובאמת כן משמע בשבועות י"ט א' דרב ששת הי'
מחליף דברי ר' עקיבא לדר' אליעזר ודר"א לר"ע
ופירוש'י שלא הי' מקפיד לפי שאין ביניהם חיוב
ופטור, עכ"ל. אבל בירושלמי שבת פ"א ה"ב איתא
דמי שמדייק לשנות כל דבר בשם אומרו נקרא איש
אמונים, ואין רא' מרב ששת שהי' סג"נ וכל למודו
הי' בע"פ והי' קשה לו לדקדק בשמות, יעו"ש.
ומבואר מזה דאפילו בדברים שאין נ"מ בהלכה צריך
לדקדק.

וכדי שלא לעשות מחלוקת בין הירושלמי וספרי
צ"ל דהיכי דחליפי השמות נוגע לדינא אז עוברים
על לא תסיג גבול עולם וכפי שבארנו, ובענינים
בעלמא שאין נוגע לדינא הי' רק מעלה ומדה טובה
לבד, וכמשמעות לשון הירושלמי שנקרא איש
אמונים, ודו"ק.

ספר חסידים

תקפו לא יחטא האדם לאחר מות האדם בשביל אבותיו אם יודע שאביו לא עשה
פירוש של אותו ספר ואביו צוה לו תכתוב שמי עליהם שאני עשיתי אלה
הפירושים וכבר אמר לו בחייו אותו פלוני עשה אותם ואני רוצה שתכתוב שמי
עליהם כדי שיאמרו עלי ז"ל לא יכתוב הבן אלא [שם] פלוני הרב שעשה אותם וכן
דורש בספרי [א] לא תשיג גבול רעך אשר גבלו ראשונים שלא יחס דברי ר'
אליעזר לר' יהושע ומה שאמר ר' יהושע לר' אליעזר [ב] ואם אמר דברי ראובן
בשם שמעון או שלא אמר בשם אמו [ג] הכל בספר הכבוד.

ספרי פרשת שופטים

מנין למחליף דברי ר' אליעזר בדברי ר' יהושע
ודברי ר' יהושע בדברי ר' אליעזר לומר על
טהור טמא ועל טמא טהור שהוא עובר בלא
תעשה ת"ל לא תסיג גבול רעך. מנין למוכר

מצפה איתן

דרב ששת מחליף דר"א לר"ע כו' הקשה לי חכם אחד
הא המ"א סימן קנ"ו כתב דעובר בלאו המחליף דברי ר"א
לדר"י והשנתי לו דדברי המ"א נוצעים מהספרי פ' שופטים
ושם אי' צוה"ל שאומר על טהור טמא ולכאורה שפת יתר
הוא. אך הכוונה דדוקא כשיש נ"מ לדינא משא"כ כשאין אלא
משמעות דורשין כדכחא:

(מצפה איתן)

תנחומא במדבר כב

אמר רבי חזקיה אמר רבי ירמיה בר אבא בשם
רבי יוחנן כל שאינו אומר דבר בשם
אומרו, עליו הכתוב אומר אל תגזל דל כי דל
הוא. וצריך אדם, כשהוא שומע דבר, לומר אותו
בשם אומרו אפלו משלישי של הלכה. ששנו רבותינו (נחום) [רבי
תנחום] הלבלר מקבל אני מרבי מאשא, שקבל [מאביו, שקבל מזוגות, שקבלו
מן הנביאים] (מן הזקנים) הלכה למשה מסיני. וכל מי שאינו אומר דבר משל
תורה בשם אומרו, (ש)עליו הכתוב אומר אל תגזל דל כי דל הוא. וכל האומר
דבר בשם אומרו, זוכה שנגאלו ישראל על ידו. ממי את למד, מאסתר (אסתר ב
כב. ו ב), ששמעה הדבר ממרדכי (כ), על ידי בן זכתה שנגאלו ישראל על ידיה.
הרי, אם שמעת דבר, הרי אומר בשם אומרו.